

Nejisté sezóny

Vybavil se mi nedávno název jednoho z cimrmanovských filmů, ale v trochu jiné souvislosti, než je myšlen v onom filmovém dílku. Odešla mi třída (tedy abych to uvedl na pravou míru: její podstatná část) a já najednou zjišťoval, kam kdo jde, na kterou školu, do práce a tak. Záviděl jsem, že mají zase něco nového před sebou. A taky jsem chápal to, že se toho nového bojí. Taky jsem se bál a není to tak dávno. A tak jsme seděli v hospodě a bavili se o tom, co nás koho čeká. A tehdy mě to napadlo – čeká nás (pořád jsem jaksi „jedním z nich“) *nejistá sezóna*, každého jiná. Ostatně – budme upřímní – každá sezóna je nejistá.

Nejistá sezóna takového čerstvého maturanta vypukne okamžitě poté, co drží v ruce glejt jako důkaz, že absolvoval nějakou tu střední školu. Přejde domů, oslaví to s rodiči a vyrazí – vybaven nějakou tou hotovostí – do bahna velkoměsta. Když se z něj po nějaké době vynoří (dle povahy konkrétního jedince to trvá od několika hodin do několika málo dnů), vzpomene si, že je třeba jít na nějaké ty přijímačky, aby nemusel na vojnu, nemusel do práce, nemusel tam a tam, ale aby ho nevyhodili z domova, protože úplně flákat se přece jen nemůže.

Přijímačky dopadají různě. Pokud dopadnou dobře, je vycaráno. Nová škola začne až za dlouho, a tak je tedy třeba užít si prázdniny. Někdo také pracuje, ale spíš je to výjimka. Jak se takové nejdelší prázdniny tráví, to ví každý, kdo je zažil. Kdo je nezažil, ať se nechá překvapit. Pokud je výsledek přijímaček záporný, buď to dotyčný zkusí jinde, nebo jde do práce. Ale až po prázdninách. Všechno má své výhody. Nejistá sezóna může začít.

Moje vlastní a současná nejistá sezóna začala poslední srpnový týden.

Prvního září se dostavila moje nová třída a já si předem podle jmen představoval, jak kdo vypadá a jaký je. Na nic jsem pochopitelně nepřišel. Ale o to nejde. Ty obavy jsou pokaždé, když mám učit v nějaké nové třídě, stejné. Co jim mám proboha tu první hodinu, kdy se ještě neučí, vykládat? Nepošlou mě do háje? Budeme spolu vycházet? Všechno to zpravidla dopadne dobře a nějaký ten úvodní projev taky vždycky vypořádám. Ale den před tím se nedá vydržet. A moje nová třída vypadá sympaticky a docela inteligentně.

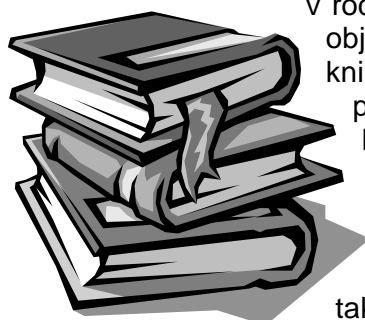

Letošní rok začal další nejistotou – učitelskou stávkou. Nejisté na ní bylo to, jestli se i naše škola zúčastní. Nakonec – jak všichni víme – se u nás nestávkovalo. Lidem se podle všeho moc nechtělo. Já bych do toho šel, ale jaksi jsem neobjevil dostatek spojenců a sám můžu stávkovat dost těžko. Nejde mi o peníze, i když, přiznám se, o ně trochu taky. Hlavně mi jde o princip, který je postavený na hlavu, jako ostatně mnoho věcí v téhle zemi. Člověk, který projde několika školami, studuje, učí se, skládá zkoušky (někdy je odtamtud z nejrůznějších důvodů vyhazován) a pak je jeho nástupní plat skoro stejný jako pokladní, která toho věru moc umět a vědět nemusí. Ano, i pokladní jsou potřeba a jejich práce není lehká, ale která je? Takové podmínky jsou urážlivé nejen pro učitele, kteří ten malý plat berou, ale také pro ty, kteří je na toto povolání několik let připravovali.

Včera mi bylo 29. Když mi bylo asi tak 15, měl jsem dojem, že 29 mi bude za strašně dlouho. Tehdy jsem chodil do školy, teď taky. Zas tolik se toho nezměnilo. Pravda, proběhla jakási revoluce, vystřídali se politici, můžeme do ciziny a tak, ale mezi lidmi se toho opravdu moc nezměnilo.

Vývoj je pozvolný. Můj oblíbený spisovatel Zdeněk Zapletal napsal v roce 1986 knihu „Půlnoční běžci“. Je o lidech, kterým je kolem 30 a nevědí, co si s tím počít. Okolí od nich chce, aby měli rodiny, vydělávali peníze a „neblbli“. Aby aspoň trochu utekli všem těm „povinnostem“, začali večer po práci běhat. A tak se znovu začali potkávat, protože předtím se částečně dobrovolně a částečně nedobrovolně zavřeli do svých bytů a trochu zapomněli jeden na druhého, z kamarádů se stali známí, kterým volali jen tehdy, když něco potřebovali. Jaká pravda! Asi bych měl začít běhat...

V roce 1999 se objevila nová kniha – „Půlnoční pěšci“. Stejní lidé zestárlí a z někdejších běžců se stali pěšci, kteří už věděli, že takový pěšec se sice pohybuje pomaleji než běžec, ale zato dojde dál. Kdybychom na tu knihu vztáhli šachová pravidla, mohli bychom si taky uvědomit, že takový pěšec by si měl dobře rozmyslet každý krok, protože může postupovat jen vpřed. Tak jako v životě, tam se taky nedá nic vrátit. Mohli bychom si uvědomit, že vlastně pořád spěchat nemá cenu. A že takové to pořekadlo o tom, že *je člověk starý tak, jak se cítí*, je vlastně nesmysl. Člověk je starý tak, jak je starý. A basta. Něco jiného už je, jak si s tím poradí. Ale to už je opravdu jiná kapitola.

Abych se vrátil k mým narozeninám. Nikde jsem neslavil, „jen“ doma. Jsme ve věku běžců a zapomínáme na sebe navzájem. Před pár lety mi přálo k narozeninám – kromě rodiny samozřejmě – dobře 20 lidí. Letos jen 2. Ale to neříkám proto, že bych se chtěl nějak politovat. Spíš proto, že jsem si právě vzpomněl, že taky zapomínám. Zapomínám popřát svým známým k narozeninám, svátku a podobně. Zapomněl jsem poslat dávné spolužačce Julii blahopřání k svatbě. Sice jsem ho koupil, ale nenapsal a neposlal. Ne proto,

že bych si na to nenašel chvíli, ale nějak mi přestalo být jasné, co napsat, když jsem ji 5 let neviděl. Moje uvažování v tu chvíli bylo prostě divné: nevím, co napsat, proto nenapišu radši nic, abych nemusel použít fráze, které mi tak vadí, když je někdo napíše mně. Celých 5 (možná víc) let jsem ji neviděl a protože jsem neposlal tohle blahopřání, už ji možná neuvidím vůbec. Možná si bude myslet, že na téhle adrese už nebydlím. Možná se taky urazí. Ale chtěl bych ji vidět, když ani nevím, co napsat? A tak dále. A tak mi tedy popřáli jen 2 vytrvalci. Všechno se nějak vrátí. Dobře nám tak.

Celé naše životy jsou nejisté sezóny.

Nikdo nic neví. Možná víme něco o vlastní minulosti, ale jak to s ní je? Bylo to tak, jak si to pamatujeme, nebo si vše pamatujeme tak, jak se to stalo? Vzpomínky jsou deformované osobností. Stačí potkat nějakého dávného známého a zavzpomínat na něco, co jsme zažili společně. Shodnout se aspoň na prosté většině detailů bývá skoro nemožné. Z toho plyne jediné: nic není jisté, ani minulost, ani přítomnost, natož pak budoucnost. Sice je nepochybně pravda, že si za svou budoucnost můžeme víceméně sami, ale nevíme, co ji ovlivní a co ne. Proto je taky na světě takový chaos...

Abych to nějak uzavřel – jediným **jistým výsledkem** současné **nejisté sezóny** je tento článek, potažmo celé číslo ŠOKujících zpráv. Pokud ovšem článek neskončí v koši. Nebo třeba v koši neskončí, ale nebude se vám líbit. Počítám s tím.

Ahoj příště. Vzhledem k předchozímu textu musím pochopitelně dodat – možná.

Milan Sýkora